

Hem quedat al seu estudi, de bon matí, un dia assolat i fred. Viu en una zona tranquil·la de Girona, on el pas del temps s'acotxa en un silenci immillorable. L'estudi-taller, als baixos de l'habitatge, bigarrat d'obra i carpetes, amaga un ordre escrupolós, on tots els espais tenen una funció primordial: magatzem, arxiu, pintures i pinzells; sobta, però, que l'artista usi pocs metres quadrats per concentrar-se en la pintura, en l'escultura. La seva feina a l'estudi és constant, diària, gairebé sense distraccions. Josep Perpiñà Citoler (Girona, 1945) estima la pintura i, sigui en un paper d'un bloc, sigui en una tela de grans dimensions, el seu treball manté una línia de qualitat i unes arquitectures internes perfectament definides on rau la vertebració i el simfonisme del seu art, de la seva eloqüència.

Perpiñà Citoler, un eloqüent tribut a l'ofici

SEBASTIÀ GODAY > TEXT

PERE DURAN > FOTOS

... i amb el teu dit de foc hi descobreixes l'espectre del passat, el rostre del futur.

Màrius Torres

Josep Perpiñà té el costum arrelat d'anar a les exposicions el dia de la inauguració, i sovint sobresurten la seva corporeïtat i els seus cabells llargs mirant i analitzant l'obra exposada, lluny de les copes de cava i de les felicitacions de rigor. En acostar-me a Josep Perpiñà i encetar una conversa acostuma a tenir els seus comentaris inicials amb un regust irònic que, ràpidament, enfila cap a l'anàlisi personal, i molt ajustat, de les peces de l'exposició. I és en aquests dies d'inauguració quan he pogut gaudir d'aquest artista gironí que és Perpiñà, propietari per mèrits propis d'un llarguíssim i dens currículum expositiu que comença l'any 1964, i amb una gairebé infinita llista de premis en tota mena de con-

ursos i certàmens de pintura. Perpiñà ha treballat prioritàriament el món de les dues dimensions, de la pintura, tot i que sovint ha fet incursions reeixides en el món de les tres dimensions. En aquest punt del relat voldria deixar clar que la seva mà, la seva destresa en el dibuix i en el maneig dels pinzells, és admirable fins al punt que en algunes ocasions s'havia presentat en el mateix dia a dos concursos de pintura ràpida i havia estat premiat doblement. La seva facilitat per pintar és abassegadora, única. Pot ser que li vingui de família. El seu pare, Pere Perpiñà Sebrí (1915-1974), va ser per a ell un magnífic punt de referència. Mai no va ser el seu mestre —diu— però que sí que en va aprendre profundament. És molt bonica i fèrtil aquesta manera de

Finestres, 2012, 132x162 cm. Acrílic sobre tela.

diferenciar i al mateix temps d'honorar la figura del pare. També va passar per lliure per la Facultat de Belles Arts de Barcelona, però em recalca que quan va tenir el primordial contacte amb l'art contemporani va ser gaudint de la Beca Castellblanch a París, a finals dels seixanta. Allà va tenir l'oportunitat de conèixer què es coïa en el món artístic internacional, i de sortir de la Girona levítica que aclaparava gairebé tothom qui es volia dedicar a les arts.

Com una beca perpètua

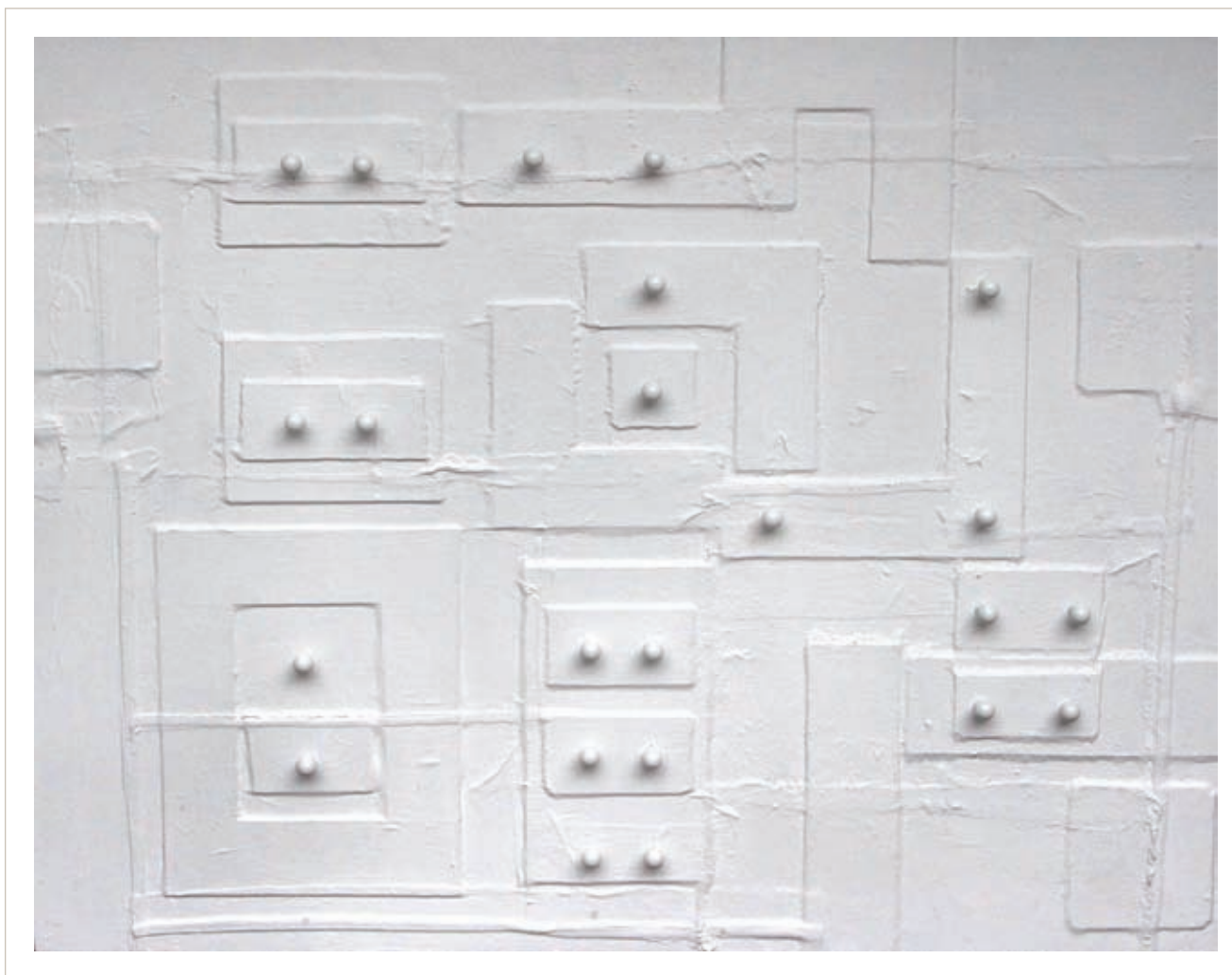
La seva vida artística ha estat imbricada, per oposició oficial, a la professional com a professor de dibuix a l'IES Vicens Vives de Girona, un treball retribuït que ha estat una feina exercida amb agradable dedicació i que sempre ha considerat, amb un to entre seriós i murri, com una beca a perpetuïtat proporcionada per l'Estat espanyol envers el seu treball artístic, en el benentès que ha pogut treballar gustosament de professor i fer d'artista en una mena de

> Perpiñà ha treballat prioritàriament el món de les dues dimensions, de la pintura, tot i que sovint ha fet incursions reeixides en el món de les tres dimensions

doble o triple vida en el seu reducte-taller, on sempre hi ha tingut un catre per si de cas la feina s'allargassava. Sempre ha treballat després de sopar, dia rere dia, metòdicament, com aquell qui va a la feina diària. Em diu mig enriolat: «Això de l'art és com el vot dels frares». En forma d'esbós o de petit format, diari, ha recopilat i ordenat el seu treball en multitud de carpetes on es poden

resseguir les seves certeses i els seus dubtes, les provatures i les idees que caça al vol mentre treballa. Amb tot, però, és impossible encasellar-lo en un compartiment estanc de l'art, perquè la seva obra s'ha mogut des de postures gairebé realistes a quadres on la síntesi arriba al paroxisme abstracte o geomètric, passant per tota mena de tècniques i provatures.

En Perpiñà és un artista que ha enfocat la seva producció per sèries, sovint pels reptes engegats per una proposta d'exposició individual, com per exemple la dels rostres —autoretrats— carregats d'ironia i bon humor que va mostrar a la Fundació Valvi, o la dels animals, barques, gent... o en el tema de l'horitzontalitat en el Museu d'Art de Girona; sempre des d'una dissecció polida de les temàtiques per retornar-nos-les plenes de vitalitat, amb un magnífic gruix de dicció i de mirada. Per bussejar en la seva extensa obra caldria gairebé un estudi erudit, enciclopèdic.

Calaixera, 2012-13, 116x89, mixta sobre fusta.

Sempre Girona

En tota la seva evolució artística, en totes les seves anades i tornades, en tots els seus passos descreguts, hom hi troba un tema que reitera i reitera fins a fer-ne el que podríem anomenar gènere estrella: Girona, la seva Girona; i, molt emfàticament, «la meva Girona», a la qual potser manlleva una mica del seu esperit, del seu misteri, però que observa anatòmicament i es fa seva constantment. I penso que és un procés molt semblant al que emprava Giorgio Morandi quan, dia rere dia, pintava els mateixos gerros, els mateixos pitxers, però el que realment pintava era l'atmosfera i la llum que els envoltava. Perpiñà Citoler és el gran pintor de Girona, sí, de la seva Girona, del Barri Vell, de les cases de l'Onyar. Però les construccions horitzontals, compartimentades, sovint acotades per la verticalitat dels campanars de la Catedral i de Sant Fèlix, van més enllà del retrat pintoresc,

> Sempre ha treballat després de sopar, dia rere dia, metòdicament, com aquell qui va a la feina diària

turístic, per ramblejar per l'interior de les cavitats ocupades pels gironins. D'aquest festival d'imatges gironines, Perpiñà n'extreu una infinitat de seqüències emotives mitjançant un parell de recursos inesgotables: la construcció compositiva, sigui feta amb pinzell, amb tinta xinesa o llapis, i l'enorme capacitat per jugar amb els colors, amb les gammes de colors, fins que tot l'entre-

llat esdevé una nova mirada plena de riquesa plàstica i emocional; fins arribar al conceptualisme més irredempt, en què totes les cases de l'Onyar, aquests vells cubicles, esdevenen el frontal d'una calaixera blanca —tots sabem que la suma de tots els colors és misteriosament el blanc—, immaculada.

Pintar amb l'iPad

Al llarg de la trobada entreteixim temes i lúcides apreciacions sobre el nostre entorn més proper. M'evoca les seves anades a gairebé totes les edicions de la fira d'art ARCO a Madrid o, cada dos anys, a la Biennial de Venècia, on ha vist de tot i tota mena d'evolucions, i això li fa exclamar amb vehemència que «el cinquanta per cent de l'art d'avui dia és bricolatge» o, en un to més dolgut, que, en els darrers temps, s'ha volgut desdramatitzar l'art i portar-lo fins a un punt en què algú ha gosat comparar un Velázquez, una fotografia i un còmic. I

Gris, 2013, 130x162 cm. acrílic sobre tela.

amb aquests conceptes no vol combregar-hi. L'art és l'art, com el còmic és el còmic, i les mitges tintes són una enganyifa. Tampoc no es vol creure els suposadament artistes que, havent tingut una idea, després d'annotar-la en un bloc, la fan realitzar o produir a un tècnic, a un càmera de vídeo. En Perpiñà reivindica l'ofici i saber-lo portar a terme i, dolgut, em diu que a ell i la seva obra se'ls ha tractat com de residu, i a aquests entorns no els vol donar treva. Em repeteix la consigna: «L'art és l'art».

En Josep Perpiñà coneix perfectament, per actor i per espectador, una infinitat de facècies, algunes gracioses i tendres, d'altres més tenebroses, de l'art i dels artistes gironins, amb les seves tensions i retencions que ajudarien a desmitificar moments de l'art de la Girona o, si més no, a veure'l més equànimement, sobretot si alguna institució decidís fer un museu on reconèixer l'art del darrer segle.

> *Hi ha un tema que reitera i reitera fins a fer-ne el que podríem anomenar gènere estrella: Girona*

I rememorem la seva estada influent a la Fundació Tharrats, a Pineda de Mar, on els anys noranta es va fer una tasca ciclòpia al voltant de l'art. O admirem la seva nova joguina: un iPad amb el qual pot dibuixar i pintar amb el dit. I deplorem els problemes de la societat d'avui, en la qual caldrà tornar a aprendre conceptes que fins ara havíem oblidat massa ràpidament, com el valor dels diners i com costen de guanyar; o que una infinitat de coses que ens semblen normals

són únicament consum i, per tant, innecessàries. I del malbaratament del diner públic en els anys de les vaques grasses. Aprofita per desmitificar-me el paper dels artistes en l'Assemblea democràtica d'artistes de Girona, que va funcionar entre 1976 i 1978 i que va ser un manipulació política. També em parla del seu pas com a regidor en el primer Ajuntament democràtic de Girona.

En Perpiñà Citoler fingeix anar contra tot i contra tots, però s'esforça en el brillant treball de cada dia, i en la propera inauguració ens trobarem i em dirà que no està d'acord amb aquestes línies.

Sebastià Goday.

Per saber-ne més

<http://www.perpinyajosep.com/>